

© VÁCLAV HAVEL, 1999
© TORST, 1999
ISBN 80-7215-088-X
80-7215-094-4 (SOUBOR)

Centrum experimentálního divadla
DIVADLO HUSA NA PROVÁZKU
KNIHOVNA, Zelný trh 9, 602 00 Brno
Přírůstkové č. 1965
Signatura H10-36

Rodinný večer

TRAGÉDIE
O JEDNOM DĚJSTVÍ

1960

TRAGÉDIE
O JEDNOM DĚJSTVÍ

1960

OSOBY

JEVIŠTNÍ DĚLNÍCI

BABIČKA, asi 75 let

POKORNÁ, její dcera, asi 50 let

POKORNÝ, rovněž asi 50 let

ALENA, dcera Pokorných, asi 25 let

IVAN, její muž, asi 30 let

HLAS V RÁDIU

ODEHRÁVÁ SE V SOUČASNOSTI

Otevře se opona. Scéna je zcela prázdná, jen na pravé straně je otevřené okno. Přichází Pokorný a Pokorná, zavírají okno a rozhlíží se. Pak pokynou za scénu Jevištním dělníkům, kteří začnou přinášet dekorace. Rozmísťují je podle pokynů Pokorných a za jejich vedení. V pozadí se ocitá veliká a nevkusná manželská postel, vpravo stůl, pohovka a několik židlí. Nad postelí je velký oválný obraz Panny Marie, po stranách dva kýče, případně zrcadlo, kolorovaná svatební fotografie, lustr apod. Všechno zaujímá v místnosti podivné a nelogické konfigurace. Někde je zavěšena klec s kanárem. Naposled je přinesena lenoška s Babičkou a umístěna v popředí vlevo. Před Babičkou se objevuje malý stolek s kartami. Když je vše hotovo, Jevištní dělníci odcházejí, Pokorných se zálibně rozhlíží a posléze odcházejí také.

Babička bere karty a delší chvíli je rutinovaně míchá. Pak je začíná rozvážně rozdělovat na malé hromádky, tak jak je to třeba k jednomu druhu pasiánsu. Mezi hrou se občas nápadně ohlédné ke klecí. Při rozdělování karet si Babička podvědomě mumlá. Její slova jsou – jako nějaké zařikadlo – rytmickým zvukovým doprovodem akce: při položení karty vždy slovo apod.

BABIČKA Tebe sem – tebe sem – tebe dáme zase sem – a pak sem – ještě sem – a tak dál – pořád dál – každá někam – vždycky jinam – já se dívám – tiše zpívám – někdy zívám – taky kývám – kývám na tě – chvíli krátě – kartu vem – dej ji sem – pak ji polož – ne na rohož – ne na rohož – ne na rohož – ku – ku – ku – ták!

(Rozdáno, Babička se dlouze zadívá na stolec, pokrytý kartami, pak se náhle vzpamatuje, divoce si zamne ruce, usměje se na publikum a pak začne přeskupovat karty mezi hromádkami, což je vlastní postup daného druhu pasiánsu. Občas se obrátí k publiku, řekne úsečně jednu větu a pak se zas ponoří do hry)

Hraju pasiáns takřka denně přes třicet let – v kartách je všechna vrtkavost, krása i bída života – několik posledních let nemám štěstí – a ztrácím už, pravda, taky kombinační fantazii –

(Zadívá se do karet a soustředí se chvíli na ně. Nenalézá jíc možnost dalšího přeskupení, shrnuje karty, mluví k publiku)

Vida, zase jsem prohrála! Jsem teď totiž trochu rozrušena – před chvílí mi zemřel můj milý kanár Felix – *(Ukáže hlavou ke klecí)* Už delší dobu, prav-

da, byl nemocen. Ještě nikdo mimo mě neví, že je v bytě mrtvola.

(Usměje se trpce a začne opět svým absolutně profesionálním způsobem míchat karty, tváříc se při tom trochu jako při nějakém náboženském obřadu. Když je pak rozděljuje, opět mumlá)

Tebe sem – tebe sem – tebe dáme zase sem – a pak sem – ještě sem – a tak dál – pořád dál – každá někam – vždycky jinam – ráda zpívám – někdy zívám – a i sípám – chvíli krátě – myslíc na tě – kanárku můj – vzpamatuj – se – se – se – se – ták!

(Cyklus těchto akcí trvá až do konce, takže Babička po celou dobu vlastně nevstane ze své lenošky)

DRUHÁ SCÉNA

Po chvíli přiběhne rozhořčeně Pokorná. Rychle křížuje po jevišti. Pak – jakoby pro sebe – vyrazí.

POKORNÁ Uličníci! *(Usedne na židli, zády k Babičce)*

BABIČKA *(aniž by vzhledla od karet)* Kdo?

POKORNÁ *(vyskočí a jde k Babičce)* V televizi! Pitomá, blbá televize. Co? Zase mají poruchu! Když by to člověka nejvíc zajímalo! Kam šlápnou, tam tráva neroste. A je to všechno u nich, ve studiu. Anebo na tý věži. U nás ne, my to máme v pořádku. Co? Ještě se divím tátovi, že má trpělivost si s tím hrát. *(Vrací se k židli, usedá opět zády k Babičce a vybaluje pletení)*

BABIČKA Prát?

POKORNÁ Hrát.

BABIČKA Já myslela prát.

POKORNÁ Hrát i prát. To je jedno. Co?

BABIČKA Jo.

(Delší dobu ticho, mezi větami pauzy)

Felix umřel.

POKORNÁ Kdy?

BABIČKA Před chvílí.

POKORNÁ A kde je?

POKORNÁ V kleci.

POKORNÁ Měli bychom ho někam dát.

BABIČKA Kam?

POKORNÁ Zahrabat.

BABIČKA Teď?

POKORNÁ Teď ne. Teď ho někam uklidím. Co?

BABIČKA Nech ho bejt.

POKORNÁ Koupím ti novýho.
 BABIČKA Ale to nebude Felix.
 POKORNÁ Můžeš si ho tak pojmenovat.
 BABIČKA To můžu, pravda.
 POKORNÁ Tak vidíš.
 BABIČKA Ale Felix to už nebude.
 POKORNÁ Když ho pojmenuješ Felix, tak to Felix bude. Co?
 BABIČKA Ale nebude to, pravda, můj Felix.
 POKORNÁ Jakkak že nebude tvůj, když ho dáme tobě!
 BABIČKA Ale tenhle Felix to, pravda, nebude.
 POKORNÁ Ale bude stejnej.
 BABIČKA To jo.
(Delší dobu ticho)
 POKORNÁ Koupila jsem husu.
 BABIČKA Tebe sem – tebe sem – tebe dáme zase sem – Velkou?
 POKORNÁ Moc ne, ale bude z ní hodně sádla.
(Delší dobu ticho)
 BABIČKA A co když novej Felix taky chcípne?
 POKORNÁ Tak ti koupím ještě jednoho.
 BABIČKA Všichni chcípnou.
 POKORNÁ To už tak na světě je. Co?
(Babička složí karty, položí je před sebe a řekne docela strážlivě)
 BABIČKA Kdepak jsou dnes mladí? Už by tady, pravda, měli dávno být. Je vůbec dnes čtvrtek?
 POKORNÁ Je. Asi se zdrželi.
 BABIČKA Možná. A možná je to taky už nebaví sem týden co týden chodit. Pravda, jsou mladí, co si mají pořád s náma říkat?

POKORNÁ Však oni přijdou. Asi se někde zdrželi.
 Co?
 BABIČKA Pravda, asi se zdrželi.
 POKORNÁ To je docela možné, mohli se někde zdržet.
 BABIČKA To je možné, že se někde zdrželi.
(Pokorná vstane, chvíli bloudí po pokoji, jako by něco hledala, přičemž se několikrát zastaví u klece, dívajíc se zvědavě i s odporem na mrtvého kanára. Pak se zase posadí a začne plést. Ticho)

TŘETÍ SCÉNA

Vtrhne rozhořčeně Pokorný v županu. Rychle křížuje po jevišti. Po chvíli vyrazí.

POKORNÝ Uličníci!

BABIČKA – někdy zpívám – taky kývám – nepovídám – tebe sem – a zas sem – ještě sem – znovu sem – ponese – ponese – ponese – Kdo?

POKORNÝ V televizi. Hraju si s tím dobrou půlhodinu. Co? Samé mihotání a blikání. Musí to být u nich. Já to mám v pořádku. Co?

POKORNÁ My to máme v pořádku.

POKORNÝ Je to u nich, vid'?

POKORNÁ U nich. U nás ne.

(Pokorný obejde obrazy, všemi nepozorovaně pohne, aby je narovnal. Pak usedne ke stolu, osobitým způsobem si odfrkne a vyndá odněkud velikou plechovou krabici s dutinkami, jež začne cpát. Ticho)

Povídám – ta husa bude mít asi dost sádla. Co?

POKORNÝ Bude.

(Pauza)

BABIČKA Umřel Felix.

POKORNÝ Chudák.

POKORNÁ Co s ním uděláme?

POKORNÝ Půjdem ho zahrabat na dvorek.

POKORNÁ Teď?

POKORNÝ Teď snad ne. Co?

POKORNÁ A to ho necháme v kleci?

POKORNÝ Dej ho do papíru a někam ho polož. Co?

POKORNÁ Pak.

POKORNÝ Tak.

(Pauza)

POKORNÝ Četlas o tom zemětřesení?

POKORNÁ Jo.

POKORNÝ To je, co?

POKORNÁ Představ si, zatřást to tak tady s náma!

POKORNÝ Tady to netrese. To jen jinde.

POKORNÁ To je dobře.

POKORNÝ To jo.

(Pauza. Pokorná vstane a jde cosi hledat. Chvilí bloumá po pokoji, pak zase usedne na své místo)

POKORNÁ Že tě to, mami, pořád baví!

BABIČKA Milá holčičko, v kartách je všechna vrtkavost, krása i bída života. Hraju to, pravda, denně přes třicet let.

POKORNÝ *(vstane jako k slavnostnímu proslovu)* Je to babiččin koníček. Každý má svého koníčka. Takový už jsou lidi. Každýho baví něco jinýho. Nějaký koníček patří k životu každýho z nás. Vždyť bez koníčků by byl život tak nudnej! Co? Mě bavila technika. Měl jsem svoji dílnu. Teď jsem už v penzi, k ničemu se už nedostanu. Ale znám to, co to je, když člověka něco baví. Karty mě nikdy nebavily, vid', Rézi! *(Opět usedne)*

POKORNÁ Co mi říkáš najednou Rézi?

POKORNÝ Nemůžu?

POKORNÁ Co bys nemohl?

POKORNÝ Tak vidíš.

POKORNÁ Mě už teď nebaví moc věcí.

POKORNÝ Tebe nikdy moc věcí nebavilo.

POKORNÁ To zas není pravda, Františku!

POKORNÝ Co mi říkáš najednou Františku?

POKORNÁ Když ty mi říkáš Rézi, můžu přece já tobě říkat Františku!

POKORNÝ No můžeš.
 POKORNÁ No tak vidíš.
 POKORNÝ Lidi prostě nechtějí mít život nudný. Já jsem se nenudil nikdy v životě. A nenudím se dosud. Co? *(Pokorný vstane a jde – jak už to jednou udělal – narovnat obrazy. Pak opět usedne)*
 POKORNÁ Cpi!
 POKORNÝ Co?
 POKORNÁ Povídám – cpi!
 POKORNÝ A co?
 POKORNÁ No dutinky!
 POKORNÝ Vždyť cpu.
 POKORNÁ Ať se nenudíš.
 POKORNÝ Já že se nudím?
 POKORNÁ Já neříkám, že se nudíš.
 POKORNÝ Tak co říkáš?
 POKORNÁ Aby ses nenudil.
 POKORNÝ Jo tak.
(Pauza)
 Tak v neděli bude ta husa. Co?
 POKORNÁ Jo.
 POKORNÝ To už se těším.
(Pauza)
 POKORNÁ Kdepak jsou dnes mladí? Už by tady dávno měli být. Co? Je vůbec dnes čtvrtek?
 POKORNÝ Je. Asi se zdrželi.
 POKORNÁ Možná je to taky nebaví sem týden co týden chodit. Jsou mladí, co si mají pořád s námi říkat? Co?
 POKORNÝ Asi se zdrželi.
 POKORNÁ To leda.
 POKORNÝ Čeho?

POKORNÁ Povídám: to leda.
 POKORNÝ Jó – leda! Já rozuměl toleda!
 POKORNÁ Co je to toleda?
 POKORNÝ No právě nic.
 POKORNÁ Nic.
 POKORNÝ No nic. Asi se zdrželi.
 POKORNÁ Proč by se nakonec nemohli zdržet. Co?
(Pauza)
 Z té televize už asi nebude nic, vid'
 POKORNÝ Asi nic.
(Pauza)
 BABIČKA Tebe sem – tebe sem – tebe dáme zase sem – a zas sem – a zas sem – pořád sem – dolezem – donesem – dolezem – povezem – povozem – poklusem –
(Zazní zvonek)
 POKORNÝ *(odfrkne si)* To jsou oni.
 POKORNÁ Tak vidíš, že přišli.
 POKORNÝ Jdi otevřít.
 POKORNÁ Už jdu.
(Pokorná odchází. Pauza)

ČTVRTÁ SCÉNA

Přichází Pokorná s Alenou a Ivanem. Mladí jsou v dlouhých kabátech, v náruči mají nadměrné množství různých balíčků. Nejprve si za asistence Pokorné – ještě v kabátech – obují u vstupu cvičky. Pak teprve vlastně vejdou. Je jich plná scéna. Všude odkládají balíčky a kabáty. Se všemi se hlučně zdraví, Pokorná mezitím odnáší jejich kabáty za scénu.

ALENA Přejem dobrý večer.

IVAN Dobrý večer.

ALENA Dobrý večer, babi!

BABIČKA Nazdar, holčičko.

ALENA Ty karty, ty karty –

BABIČKA Milá holčičko, hraju to skoro denně už přes třicet let – V kartách je všechna vrtkavost, krása i bída života – ale v posledních letech už ztrácím kombinační fantazii –

POKORNÝ Posadte se!

IVAN Už jdem.

ALENA Děkujem.

IVAN A kam?

POKORNÝ Kam chcete. Ty třeba sem a ty sem –

ALENA Sem?

POKORNÝ Co? Jo, sem. Třeba.

(Sednou si kolem stolu, Alena a Ivan vedle sebe na pohovku. Přijde i Pokorná. Chvilí ticho. Pokorný vstane, rychle uskuteční své obvyklé narovnávání obrazů a opět usedne)

ALENA Tak nějak jsme se zdrželi.

POKORNÁ My jsme si říkali, že jste se asi zdrželi.

ALENA Byla jsem po práci ještě u švadleny.

IVAN A já jsem zas –

POKORNÁ U švadleny? A co ti dělá?

ALENA Kostým.

IVAN A já jsem zas –

POKORNÁ Kostým? A jakej?

ALENA Gabardenovej.

IVAN A já jsem zas – měl po práci ještě schůzi závodního výboru.

POKORNÝ Takže jste se sešli, až si ona odbyla švadlenu a ty tu schůzi. Co?

IVAN Jo. Pak jsme se sešli.

ALENA A byli jsme ještě dělat nějaké nákupy.

POKORNÁ Nákupy?

ALENA Pro domácnost. Dnes jsme brali, tak nějak jako dokud je za co –

POKORNÁ Jo.

(Delší dobu pauza)

A co jste si koupili?

ALENA Co jsme si koupili?

IVAN Já nějak jako ani dobře nevím co.

ALENA Šotka.

IVAN Šampus.

ALENA Šlehačku.

IVAN Šampon.

ALENA Šle.

IVAN A ještě něco – Co ještě?

ALENA Co jsme to ještě koupili –

IVAN Já vám nevím.

ALENA Já taky ne.

(Delší dobu pauza)

IVAN Máme problémy.

POKORNÝ Jaké?

IVAN Máme problémy. Nějak jako pořád nevíme,

jak to uděláme s dovolenou. Alena by chtěla do Bulharska, k moři, já bych zase tak nějak rád zajel spartaka a udělal si nějakou jako pěknou túru po Slovensku –

ALENA On je na cizinu nějak jako zvyklej. Každou chvíli tam je na služební cestě, je to pro něj nějak jako chleba.

IVAN Těšil jsem se na auťák leta. Byl jsem jedinej v kanclu, kdo ho ještě neměl. A teď bych měl jet na dovolenou vlakem –

POKORNÁ Autem nebo vlakem.

POKORNÝ Nech bejt, já jako starej technik vím, co to je láska k mašině. Co?

IVAN To je ono.

ALENA Už to vidím, že ta láska k mašině bude nějak jako větší než láska k ženě –

IVAN Ale brouku –

ALENA Brouku, brouku –

(Delší dobu ticho. Pokorná provede svoji pravidelnou obchůzku pokojem. Pokorný odfrkne)

POKORNÝ Ty kouříš letky?

IVAN Letky nebo globusky.

POKORNÝ Vždyť jsi kouřil maricy. Co?

IVAN Neseženou se. Je to hrozný. Chci to někam napsat.

POKORNÝ Jaké jsou letky?

IVAN Zdají se mi být proti maricám nějak jako trochu hořké. Ale zvykám si na to.

POKORNÝ Globusky jsou asi lepší, co?

IVAN Jsou lepší. Ale nejlepší byly maricy.

POKORNÝ No když se nedostanou, musíš halt kouřit globusky.

IVAN Nebo letky.

(Delší dobu pauza. Babička si mumlá tiše pro sebe a je zjevně ospalá. Občas jí spadne karta na zem, což ona vůbec nepozoruje)

POKORNÁ Přinesu cukroví. Co?

POKORNÝ Přines.

POKORNÁ Přinesu. *(Pokorná odejde za scénu)*

POKORNÝ Tak jsi rád, že máš to auto.

IVAN To víš.

POKORNÝ A nelituješ, že je to spartak?

IVAN Ani ne.

POKORNÝ Je to dobrý auto. Co?

IVAN Dobrý. Mně úplně stačí. Vždycky jsem si ho nějak jako přál.

(Pokorná přinese cukroví. Všichni se do něho zcela bez zábran pustí. Několik dalších dialogů se uskuteční většinou s plnou pusou)

POKORNÝ Vidíš, mámo, a my se na autíčko nikdy nezmohli. Co?

POKORNÁ Vidíš, a když jsi měl svoji dílnu, tak bychom na to bejvali měli.

POKORNÝ Tehdy to bylo taky něco jinýho. To nebylo jako dnes. Co?

POKORNÁ Vidíš, a přece jsme se na to nikdy nezmohli.

POKORNÝ Vidíš. A mladí ho mají.

POKORNÁ Vidíš.

(Pauza. Babička se při míchání – v důsledku její značné ospalosti – rozsypou karty po zemi. Ivan s Alenou jí je jdou sbírat, Pokorná odnáší nenápadně cukroví a Pokorný v pozadí mezitím provede své narovnávání obrazů. Pak se opět všichni sejdou u stolu)

BABIČKA Děkuju, děťátka, děkuju –

(Pauza)

ALENA Dnes je v televizi Desetkrát odpověz. Neměli bychom se na to nějak jako podívat?

POKORNÝ Ani mi nemluv o televizi! Hrál jsem si s tím dobrou půlhodinu!

POKORNÁ Hrál si s tím dobrou půlhodinu.

POKORNÝ Mají tam poruchu.

POKORNÁ Mají tam poruchu.

IVAN Kde?

POKORNÝ Ve studiu nebo na té věži. Co?

IVAN A není to v přijímači?

POKORNÝ Ne.

IVAN Co to dělá?

POKORNÝ Míhá se to.

IVAN Tak to bude v přijímači. Ve studiu už teď delší poruchy nějak jako vůbec nemají. A když, tak tam dají cedulku, že porucha není na našem přijímači.

POKORNÝ Nesmysl, je to u nich. Co?

POKORNÁ Je to u nich.

IVAN Nemohl bych se na to podívat?

POKORNÁ Ne.

IVAN Mně to je přece jedno. Mě to tak nezajímá. Já myslel kvůli vám.

POKORNÝ Nám o to tak nejde. Obejdu se i bez toho.

POKORNÁ Vidíte, kdybyste byli doma, mohli jste si aspoň pustit gramofon.

ALENA My jsme rádi, že jsme tady. My sem rádi chodíme. Jsme přece nějak jako jedna rodina.

POKORNÝ Čeho?

POKORNÁ Říká, že jsme jako jedna rodina.

POKORNÝ Samo sebou, že jsme.

(Delší pauza. Babička usne a karty se jí opět rozsypou.

Nikdo si ji však valně nepovšimne)

IVAN *(k Pokornému)* Tak jak se pořád máš?

POKORNÝ Ale ujde to, ujde to.

(Delší pauza)

POKORNÁ Tak v neděli budeme mít zase husu.

POKORNÝ Už jsme ji dlouho neměli.

POKORNÁ Jsem zvědavá, kolik mi dá sádla.

(Pauza)

ALENA Nechcete francouzský sýr?

POKORNÁ Děkujem, rádi. A odkud ho máte?

ALENA *(k Ivanovi)* Řekni, odkud ho máme!

IVAN Dal mi ho jeden Francouz. Takovej vyžranej buržoust. Dělal jsem s ním dodávku několika tisíc litrů francouzského koňaku. Je to předseda francouzského koňakářského sdružení. Přivezl ho se vzorky – je to s koňakem výborné.

POKORNÝ *(pro sebe ironicky)* To bych nejed –

POKORNÁ Táto, mlč, prosím tě.

POKORNÝ To bych nejed –

POKORNÁ Nežvaň, prosím tě –

IVAN Co je?

POKORNÝ Povídám, že bych –

POKORNÁ Pssst!

IVAN Co?

POKORNÝ Povídám, že já bejt tebou, tak bych od vyžranýho buržousta sýr do huby nevzal! Co?

IVAN To je hloupost.

POKORNÝ Když hloupost, tak hloupost.

POKORNÁ Táto!

POKORNÝ Když hloupost, tak hloupost.

ALENA Tati!

POKORNÝ Když hloupost, tak hloupost.
 POKORNÁ *(rychle, aby to zamluvila)* Co říkáte – země-
 třesení?
 ALENA Je to tak nějak velká tragédie.
 IVAN Velká tragédie.
 ALENA Kdyby to tak s náma tady zatřásl –
 IVAN Tady to netřeše.
(Pauza. Babička začne mluvit ze spaní)
 BABIČKA Ne! Nezahrabávat! Třeba ještě žije! Stejně
 jste ho zabili – Mě už brzo taky zahrabete –
*(Pokorná udělá obchůzku po pokoji, Pokorný jde spěšně
 narovnat obrazy. Mohou se při tom srazit)*
 POKORNÁ Vždycky takhle ze spánku žvaní. Cizí člo-
 věk by si myslel asi o nás pěkný věci. Co?
 POKORNÝ Chcipl jí totiž kanár. Je z toho celá pryč.
 POKORNÁ Je trochu senilní – upíchl se na kanárka
 jako děcko na hračku – Co?
(Delší dobu ticho)
 Tak vy máte problémy s dovolenou. A nešlo by to
 spojit, že byste jeli na čtrnáct dní k moři a pak na
 týden na Slovensko?
 IVAN Nejspíš to tak nějak dopadne.
 ALENA To bude nejlepší.
 POKORNÁ No vidíte, a na to musí přijít stará máma!
 POKORNÝ Hlavo!
 POKORNÁ Cože?
 POKORNÝ Hlavo!
 POKORNÁ Co to říkáš – Jak to myslíš?
 POKORNÝ Říkám hlavo a myslím hlavo. Co?
(Pokorná zakroutlí uraženě hlavou. Ticho)
 POKORNÁ Neznáte nějaké nové vtipy?
 POKORNÝ Já znám jeden dobrý vtip.

POKORNÁ Tak proč ho neřekneš?
 POKORNÝ Vždyť já ho řeknu.
 POKORNÁ No tak ho řekni.
 POKORNÝ To víte, že už jsou na Měsíci lidi?
 POKORNÁ Ne. Jak to?
 POKORNÝ Jedna paní jela na měsíc na dovolenou,
 a když se vrátila, tak byla v tom. *(Pokorný se chvíli
 svému vtipu lišácky směje)*
 ALENA To jsi nám už přece říkal minule.
 IVAN Já to už taky slyšel.
(Dlouhou dobu ticho)
 Jo, jo. *(K Pokorné)* Jak se vlastně pořád máš?
 POKORNÁ Ale to víš, ujde to, ujde to.
 POKORNÝ Co je dnes za den?
 IVAN Čtvrtek.
 POKORNÁ A jaký je vůbec měsíc?
 ALENA Leden, ne?
 IVAN Jo, leden.
 POKORNÝ Tak to máte na dovolenou ještě čas.
 ALENA Vždyť taky ještě vlastně nevíme, co s náma
 v létě bude!
 POKORNÝ *(k Pokorné)* Poslyš, ta husa vypadá hezky.
 Co?
 POKORNÁ Není velká, ale je tučná. Bude z ní spous-
 ta sádla.
 POKORNÝ Je to výhodnější dělat si sádlo z koupe-
 nejch hus než ho kupovat hotové. Co?
 POKORNÁ Určitě je to výhodnější. Říkala jsem to
 vždycky.
 POKORNÝ Já to taky říkal.
 POKORNÁ Já to říkala dřív. Tys to říkal až po mně.
 POKORNÝ Hlavo! *(Vstane a jde narovnat obrazy. Pak
 opět usedá)*

IVAN Ani moc nežere.
POKORNÁ Kdo?
IVAN Spartak.
POKORNÝ Musíš ho dobře zajet.
IVAN To chci.
ALENA Neměli bychom už jít?
POKORNÁ Ne. Co byste chodili?
ALENA Abychom nějak jako nezdržovali.
POKORNÝ Vždyť nezdržujete. Co?
ALENA Mně se nějak jako do té zimy vůbec nechce.
POKORNÁ Tak ještě chvíli poseďte. Je nám tu přece tak dobře. Co?
IVAN Ale jen chvílku. Za chvílku jdem.
(*Delší dobu ticho*)
POKORNÁ Příjemný večer, co?
POKORNÝ (*opět vstane k proslovu*) Je to správný, když se občas rodina sejde. Musíme držet pohromadě. Musíme táhnout všichni za jeden provaz. A pomáhat si. Co? Jsme přece jedna rodina. A jsme lidi.
(*Usedne*)
POKORNÁ Čeho?
POKORNÝ Že jsme lidi.
POKORNÁ No a co bysme byli jinýho?
POKORNÝ Huso!
POKORNÁ No tak!
(*Pauza*)
POKORNÝ Škoda, že nám dnes nevyšla ta televize.
POKORNÁ Škoda.
POKORNÝ Stejně jsme si říkali, jestli vás to nenudí pořád k nám chodit.
IVAN Chodíme sem tak nějak jako domů.
POKORNÝ Co auto?

POKORNÁ To už jsi se ptal!

IVAN Teď máme mimo sekretářek v kanclu každé auták. A šéf oddělení má volhu. Ale tu bych nějak jako ani nechtěl. Moc to sežere. Spartak je dobřej auták. Jsem rád, že ho mám. Teď už máme kvar-týr, auták i televizi.

POKORNÝ To už můžete mít děti. Co?

IVAN Alena chce až napřesrok.

(Aleně klesne hlava na Ivanovo rameno. Usíná. Ticho)

ŠESTÁ SCÉNA

POKORNÁ Chudáček, je utahaná. Proč ji necháš dělat? Vždyť bys ji uživil.

IVAN Nudila by se doma. A to je pro ni nějak jako to nejhorší. Musí mít kolem sebe pořád ruch, život, lidi.

POKORNÁ No jo, to má po mně.

POKORNÝ *(k Ivanovi)* Pořád sázíš?

IVAN Samozřejmě.

POKORNÝ Máš nějakou dobrou rozpis?

IVAN Ujde. Občas nějaká čtvrtá kápne. A ty?

POKORNÝ Já taky sázím.

IVAN A máš nějakou dobrou rozpis?

POKORNÝ Ujde. Občas nějaká čtvrtá kápne.

IVAN Tak jo.

(Stále větší pauzy mezi větami. Všichni jsou ospalí. Zívají)

POKORNÁ Nezapomeň nám tu nechat ten sýr!

IVAN Nezapomenu.

POKORNÁ Ať si taky jednou pochutnáme.

POKORNÝ Když byste chtěli sádlo, budeme mít husí –

IVAN Děkuju, jste hodní.

POKORNÝ Je to výhodné – rovnou z husy.

POKORNÁ Je to výhodné.

IVAN Jo?

POKORNÝ Jo, je to výhodné.

IVAN Já vám tu musím nechat ten sýr.

POKORNÁ Je dobřej? Co?

IVAN Výbornej.

POKORNÁ Tak nám ho tu nezapomeň nechat.

IVAN Nechám, to je jasný.

POKORNÝ Když tak ať si Alena přijde v pondělí pro to sádlo. Co?

IVAN Dobrý, řeknu jí to.

POKORNÁ Může vám přijít vhod – na snídaneč.

IVAN Snídám v automatu.

POKORNÁ Tak na večeri.

IVAN To jo.

POKORNÁ Máš rád sádlo?

IVAN Mám.

POKORNÝ I husí?

IVAN Taky.

POKORNÝ Sádlo je zdravější než máslo. Co?

POKORNÁ Máslo je zdravější.

POKORNÝ Sádlo.

POKORNÁ Máslo.

POKORNÝ Sádlo.

POKORNÁ Máslo.

POKORNÝ Pro malý děti máslo.

POKORNÁ Je lehčí.

POKORNÝ Ale pro starší je zdravější sádlo.

POKORNÁ Kdo ti to řek?

POKORNÝ Vím to. Co?

POKORNÁ Já zas vím něco jinýho.

POKORNÝ Že ty – pořád jen ty –

POKORNÁ Naopak, ty víš všechno. Co?

POKORNÝ Já vím svoje.

POKORNÁ Já taky svoje.

POKORNÝ No tak.

POKORNÁ No tak.

(Ivanovi klesne hlava na hlavu Aleně. Také spí. Delší pauza)

SEDMÁ SCÉNA

POKORNÁ Spějí.
 POKORNÝ Tak je nech. Ať se prospějí.
 POKORNÁ To je pravda. Ať se prospějí.
 POKORNÝ Vždyť tu jsou jako doma.
 POKORNÁ Stejně si myslím, že je moc nezajímáme.
 Proč k nám vlastně chodí?
 POKORNÝ Proč by nezašli? Co mají každéj večer
 dělat?
 POKORNÁ Koukat na televizi. Nebo jít někam.
 POKORNÝ Kam?
 POKORNÁ Někam ven.
 POKORNÝ Co by chodili ven, když můžou bejt doma.
 POKORNÁ Když můžou bejt doma, tak proč chodí
 k nám?
 POKORNÝ Jsme přece jedna rodina.
 POKORNÁ Je jinýho smýšlení než my.
 POKORNÝ To je. Ale je to člověk jako my.
 POKORNÁ Máš recht. Jsme přece lidi. Oni i my.
 POKORNÝ Jsme lidi. Co?
 POKORNÁ Jdi se umejt.
 POKORNÝ Teď ne.
 POKORNÁ Proč?
 POKORNÝ Ještě tady jsou.
 POKORNÁ A co chceš tedy dělat?
 POKORNÝ Chvilku se natáhnu a pak je vzbudíme.
 A až odejdou, tak se půjdu umejt.
 POKORNÁ Jak myslíš.
(Pokorný jde k posteli a natáhne se na ni. Delší pauza)
 POKORNÁ Stejně si myslím, že už –
 POKORNÝ Kaluž?

POKORNÁ Ne – že už –
 POKORNÝ Co že už?
 POKORNÁ Už nic.
 POKORNÝ Ric pic.
 POKORNÁ Měl by ji vzít k moři.
 POKORNÝ Na kropenatým oři.
 POKORNÁ Slovensko pro ni nic není.
 POKORNÝ A sliny mu u huby pění.
 POKORNÁ Komu?
 POKORNÝ No tomu koni!
 POKORNÁ Myslíš, že oni –
 POKORNÝ Co?
 POKORNÁ Myslíš, že oni –
 POKORNÝ No – co?
 POKORNÁ Myslíš, že oni mají opravdu rádi husí
 sádlo?
 POKORNÝ Mám ho rád.
 POKORNÁ Když máš hlad.
 POKORNÝ Snad.
 POKORNÁ Vnad –
 POKORNÝ Co je s nima?
 POKORNÁ Jsem už prosta.
 POKORNÝ Do sta – hromů.
 POKORNÁ Kdo chce domů?
 POKORNÝ Pro slepičí kvoč.
 POKORNÁ V neděli –
 POKORNÝ Co věděli?
 POKORNÁ – si pochutnáme.
 POKORNÝ Já si klímnu, cukrouši!
 POKORNÁ Jen si klímni, starouši!
 POKORNÝ Dádnu si.
 POKORNÁ Dádni si.

POKORNÝ Schrupnu si.
 POKORNÁ Schrupni.
 POKORNÝ Já znával vtipů –
 POKORNÁ A já –
 POKORNÝ Ta porucha byla u nich.
 POKORNÁ Samozřejmě.
 POKORNÝ Samozavírač?
 POKORNÁ Samospouštěč.
 POKORNÝ Samostrěl?
 POKORNÁ Samoobsluha.
 BABIČKA *(ze spánku)* Ne! Nezahrabávat ho! Třeba jen spí! Nezahra –

POKORNÝ a POKORNÁ *(zpívají)* Chcíp kanárek, chcíp kanárek – *(Atd.)*

(Brumlání této písničky přejde postupně v docela nesrozumitelné mručení, které se stále zřejměji rytmicky seřazuje podle vdechů a výdechů spících Pokorných a postupně se mění v obyčejné chrápání. Pokorný však ještě za zpěvu písničky automaticky zapne rádio, které se však chvíli rozehrívá a teprve po chvíli chrápání Pokorných začne velice hlasitě mluvit)

HLAS V RÁDIU – Květušce Vyskočilové, svačinářce z n. p. Progstav, Teplá nad Orlicí, sestrám Vaňouskovým z Úpatí nad Bečvou, kolektivu pracovníků projekční kanceláře Středomoravských kamenných lomů v Lomu u Mariánských Lázní, úředním n. p. Henko v Jihlavě, zaměstnancům nákladního depa Východoslovenského železničního uzlu v Košicích, pracovníkům elektrocechu n. p. Šterkopísek v Liberci, kolektivu zaměstnanců Výzkumného ústavu izolačních hmot v Kříži nad Oslavicí, vzornému hodináři Karolu Tokárovi z Michalov-

ců na Slovensku, zdravotním sestrám Okresního ústavu národního zdraví v Sloupu pod Kněžnou, Anežce Polívkové z Vratislávky u Tišnovské Nové Lhoty, politickému pracovníku důstojníku B. H. od jednoho moravského útvaru, Karlu Brabci, pomocnému údržbáři z n. p. Myjeto, Sázava na Sázevě, řidičům Václavu Lívaneckému a Aloisu Strnadovi ze Správy pošumavských lesů, jeřábci Janě Kladivové z Ústí nad Černými lesy, četaři Laco Bednárovi z VÚ 3251, instruktorům okresního Automotoklubu Svazarmu v Chrástu pod Ještědem, Bětě Poslušné a Marcelle Dovedné z vývojového střediska n. p. Leštík v Přelouči, žákyním desáté B z 3. jedenáctiletky Jiřího Mahena v Brně-Žabovřeskách, pracovníkům n. p. Lanové a visuté dráhy v Poděbradech –

(Na scénu vběhnou Jevištní dělníci, někdo rychle vypne rádio a všichni spěšně a se zřejmým pocitem odporu odnášejí všechno, tj. především nábytek se spícími osobami, ze scény. Na jevišti zůstane jen klec s mrtvým kanárem a okno, které poslední Jevištní dělník při odchodu otevře. Padá opona. Při případné děkovačce se uklánějí pouze Jevištní dělníci. Někdo vyndá z klece mrtvého kanára a vyhodí ho oknem.)